

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko M. C. i A. S.
z udziałem interwenienta ubocznego A. Spółki Akcyjnej w W.
o zadośćuczynienie, odszkodowanie, rentę i ustalenie odpowiedzialności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 kwietnia 2024 r.,
skargi kasacyjnej pozwanego M. C. od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Łodzi z dnia 17 października 2022 r., sygn. akt III APa 7/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bez
obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 17 października 2022 r., III APa 7/22, oddalił apelację pozwanego M. C. oraz apelację powoda M. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 19 października 2021 r., VIII P 24/19, zasądającego od pozwanego na rzecz powoda kwotę 207.000 zł tytułem zadośćuczynienia; kwoty 2.067,96 zł oraz 960,55 zł tytułem odszkodowania; kwoty tytułem rat renty za okres od 1 listopada 2010 r. do 31 grudnia 2016 r. - po 270 zł miesięcznie, za okres od 1 stycznia do 28 lutego 2017 r. - po 1.604,55 zł miesięcznie, za marzec 2017 r. – 1.589,98 zł, za okres od 1

kwietnia do 31 grudnia 2017 r. - po 1.594,48 zł miesięcznie, za okres od 1 stycznia do 28 lutego 2018 r. po 1.980 zł miesięcznie, za okres od 1 marca do 31 grudnia 2018 r. - po 3.922,21 zł miesięcznie, za okres od 1 stycznia do 28 lutego 2019 r. - po 4.282,95 miesięcznie; za okres od 1 marca do 31 grudnia 2019 r. - po 4.214,71 zł miesięcznie, za okres od 1 stycznia do 29 lutego 2020 r. - po 4.477,15 zł miesięcznie, za marzec 2020 r. - 4.380,75 zł, za kwiecień 2020 r. - 4.047,02 zł, za okres od 1 maja do 31 grudnia 2020 r. - po 4.380,75 zł, za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2021 r.- po 4.454,32 zł miesięcznie, od 1 lipca 2021 r. i na przyszłość - po 2.192,04 zł; ustalającego na przyszłość odpowiedzialność pozwanego wobec powoda za ewentualne dalsze skutki wypadku przy pracy z dnia 31 października 2008 r.; oddalającego w pozostałym zakresie powództwo oraz orzekającego o kosztach procesu.

Pozwany wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną zaskarżając ten wyrok w części oddalającej jego apelację. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułował w jego ocenie istotne zagadnienie prawne: „czy w świetle art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 361 § 1 k.c. wydanie przez pracodawcę polecenia pracownikowi powstrzymania się od czynności mogących grozić uszczerbkiem na życiu lub zdrowiu uchyla jego odpowiedzialność za szkodę powstałą wskutek niezastosowania się pracownika do tego polecenia? Skarżący wskazał, że w toku wieloletniego sporu toczącego się między stronami, sądy bazując na tych samych okolicznościach zdarzenia, różnie wypowiadały się w kwestii związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy zachowaniem pozwanego pracodawcy a wystąpieniem wypadku przy pracy. Dodatkowo wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w zakresie naruszenia przepisów postępowania, a to art. 378 § 1 i art. 327¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., poprzez nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji i nieustosunkowanie się oraz nienależyte ustosunkowanie się do wszystkich zarzutów apelacyjnych; w zakresie naruszenia przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 415 k.c. w związku z art. 361 § 1 i 362 k.p.c., które regulują odpowiedzialność opartą na zasadzie winy oraz adekwatnym związku przyczynowym oraz uwzględniają przyczynienie się poszkodowanego i jego winę, uznanie winy i odpowiedzialności pozwanego za zdarzenie wypadkowe, w sytuacji, gdy doprowadził do niego sam powód ignorując

wydane przez pozwanego polecenie powstrzymania się od czynności zagrażających zdrowiu lub życiu pracowników, a ponadto przyjęcie przez sąd niewielkiego stopnia przyczynienia się powoda do szkody w 10%, które jest rażąco nieadekwatne do skali zawinienia powoda; w zakresie naruszenia art. 481 § 1 w związku z art. 455 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że odsetki od zasądzonej renty przysługują z mocą wsteczną, pomimo że doręczenie pozwanemu pisma procesowego powoda nastąpiło 11 lutego 2021 r., po czym powód zmodyfikował i rozszerzył powództwo w zakresie renty.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie od skarżącego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą istotne okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Skarżący jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Istotnym zagadnieniem prawnym może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych

potencjalnych lub toczących się spraw. Skarżący powinien w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację. Zagadnienie prawne nie może odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17, LEX nr 2497689; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968). Powinno ono zostać sformułowane na tle dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny, tak aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się wyłącznie do samej subsumpcji stanu faktycznego i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 października 2023 r., I CSK 4205/22, LEX nr 3621672, i z 16 listopada 2023 r., I CSK 3355/23, LEX nr 3630944). Ponadto, istotne zagadnienie prawne czy potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w określonej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Ustosunkowując się z kolei do przywołanej przez stronę skarżącego przesłanki oczywistej zasadności skargi, wskazać należy, że przy powołaniu się w skardze kasacyjnej na tę przesłankę należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy

prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanych przez siebie przesłanek przedsądu, zaś swoje wywody oparł w przeważającej mierze na kontestowaniu ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Zmierzał bowiem do zmiany korzystnego dla powoda rozstrzygnięcia, negując przyjęty przez Sądy obu instancji sposób ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej za wypadek przy pracy, któremu uległ powód, przez wskazanie na ustalenia sądów w zakresie polecenia powodowi niewykonywania prac na rusztowaniu. Argumentacja skarżącego koncentruje się przy tym na podważaniu poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych w zakresie odpowiedzialności pracodawcy za wypadek przy pracy. Sprowadza się zatem do polemiki z poczynionymi przez Sądy obu instancji ustaleniami faktycznymi. Tymczasem w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarżący w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd ocenę dowodów i wynikające z niej ustalenia faktyczne, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Nadto pod pretekstem kwalifikowanego

naruszenia prawa materialnego nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów.

W orzecznictwie przyjmuje się, iż pracodawca jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a w szczególności organizować pracę w sposób zapewniający takie warunki (art. 207 § 2 pkt 1 k.p.). Pracodawca w związku z tym jest obowiązany zaznajamiać pracowników z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczącymi wykonywanych przez nich prac, jak również wydawać szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy. Powinnością pracodawcy jest zatem nie tylko zapoznanie pracownika z ogólnymi przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ale także wskazanie na konkretne zagrożenia występujące na stanowisku pracy, na którym pracownik będzie wykonywał swoje obowiązki.

Nie została również spełniona przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, gdyż ta ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowni drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., o kosztach postępowania orzekając w zgodzie z art. 102 § 1 k.p.c. ze względów natury społecznej.

[SOP]

[ms]

